

UKRAINAN KRIISI JA MEDIASOTA

Marja Manninen, Yle Uutiset, Moskova

MISTÄ KAIKKI ALKOI?

JAMIKSI?

- Taustalla syvä tyytymättömyys korruptioon ja taloustilanteeseen
- Lähtölaukauksena EU –sopimuksen kariutuminen
- Mielenosoitukset pitkään rauhallisia
- Ei selkeitä johtajia
- Mielenosoitusten vastaiset lait
- Mielenosoittajien käsikassaraksi oikea sektori
- Mielenosoitukset väkivaltaistuvat

TILANNE RIISTÄYTYY KÄSISTÄ

HELMIKUU 2014

HELMIKUU 2014

KÄÄNNEKOHDASTA SOTAAN

- Helmikuun tapahtumat
- Kolmen oppositiopuolueen valtaan tulo
- Janukovitsin pako
- Uusien vallanpitäjien virheet
- Venäjän toimet – Krimin valtaus, kansanäänestys
- Itä-Ukrainan tilanteen kiristyminen, kansanäänestykset
- Presidentinvaalit ja terrorisminvastainen taistelu
- Sota alkaa, molemmilla puolilla arvaamattomia joukkoja
- Minskin sopimukset, parlamenttivaalit ja Itä-Ukrainan vaalit
- Taistelut Itä-Ukrainassa jatkuvat

JOSSITTELU EI AUTA

- Olisiko Ukrainan kriisi voitu välttää?
- Olisiko kaikki ennallaan, jos Janukovits olisi allekirjoittanut EU –sopimuksen?
- Olisiko Venäjä vain katsellut sivusta, kun Ukraina lähentyi länttä?
- Todennäköisesti Ukrainan ja Venäjän välit olisivat kiristyneet joka tapauksessa

MEDIAN ROOLI UKRAINAN KRIISISSÄ

- Venäjän vaikutus alkoi jo kauan ennen Maidanin kansanliikkeen nousua, Ukrainan länsilähentyminen tuomittiin
- Venäjän media tuomitsi Maidanin heti, mielenosoittajat joutavaa väkeä, opiskelijoita ja työttömiä
- Vallanvaihto tulkittiin fasistijuntan kaappaukseksi
- Venäjä käytti hyväkseen uuden hallinnon virheet
- ja sekasortoisen tilanteen vallatakseen Krimin
- Presidentinvaalien jälkeinen terrorisminvastainen taistelu lisäase Venäjän mediapropagandalle
- Lähtötilanne Itä-Ukrainassa 60-40, kääntyi nopeasti Ukrainan hallintoa vastaan

MEDIASODAN PIIRTEITÄ

- VENÄJÄN MEDIA:
- Johdonmukaisesti kapinallisten puolella
- Vastapuolen näkemyksiä ei esitetä
- Aseina suoranaiset valheet (esimerkit)
- Ukrainan uusi hallinto Venäjän vihollinen
- UKRAINAN MEDIA:
- Vihollinen Venäjä ja sen tukemat separatistit
- LÄNSIMEDIA:
- Yritys antaa tilanteesta monipuolisempi kuva
- Voittopuolisesti Ukrainan kannalla ja Venäjää vastaan
- KUVA TODELLISUUDESTA HÄMÄRTYY:
- Venäjä aloitteellinen – länsi reaktiivinen

PROPAGANDAN SEURAUKSIA

UUDEN HALLINNON KANNATUS VÄHENEÉ

VENÄLÄISMIELISYYS KASVAA

VASTAPROPAGANDA EI TEHOA

OIKEAA TIETOA VAIKEA SAADA

yle

KUKA PUDOTTI MALESIALAISKONEEN?

IDÄN JA LÄNNEN VIESTINNÄN EROT

- VENÄJÄN MEDIA:
- -suuri osa mediasta valtion omistuksessa ja/tai ohjauksessa, paljon mediaa rajoittavia lakeja, yritys vaikuttaa muiden maiden viestintään (Sputnik, trollit), kansallismielisyys
- Informaatioympäristön hallinta: yhden totuuden periaate, viestin ei tarvitse heijastella totuutta eikä valheen paljastuminen tuhoa kerrontaa (esimerkit!)

IDÄN JA LÄNNEN VIESTINNÄN EROT

- LÄNSIMEDIA:
- Laaja sananvapaus, moniarvoisuus, parlamentaarinen valvonta (Yle), medially vapaus, mutta myös vastuu, mahdollisuus tarkistaa lähteet
- Mediakriittisyys
- Informaatioympäristöä ei voi hallita, viestin on heijasteltava todellisuutta ja valheen paljastuminen tuhoaa kerronnan.
- Venäjän median toimintaan ei osata tai ehditä vastata

VIESTINNÄN TULOKSET

- Kansallismielisyyden vahva nousu Venäjällä ja toisinajattelijoiden kasvava painostus
- Vaihtoehtoinen tieto menee läpi vain vaivoin
- Suurvaltatietoisuus koetaan uhkaksi lännelle
- Lännen asettamat talouspakotteet alkavat tuntua, mutta kansa valmis alempaan elintasoon
- Putinin kannatus yhä vahva, mutta suunta laskeva
- Länsimedian entistä vaikeampi toimia varsinkin Itä-Ukrainassa

SILTI PITÄÄ YRITTÄÄ!

